

We Lwowie, dnia 2. maja 1900.

Aleg. 162

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o deklaracyi przedłożonej Sejmowi przez Zdzisława hr. Tarnowskiego, dotyczącej budowy i urządzenia budynku na szpital w Tarnobrzegu.

Wysoki Sejmie!

Poseł Zdzisław hr. Tarnowski wniósł do Sejmu deklarację, którą obowiązuje się własnym kosztem wybudować i urządzić w Tarnobrzegu budynek na pomieszczenie szpitala na 30 łóżek, według planów i kosztorysu zatwierdzonego tak przez c. k. Namiestnictwo jak i Wydział krajowy i gmach ten odstąpić wraz z urządzeniem, placem i przybudowaniami funduszowi szpitalnemu, jednak pod następującymi warunkami:

1. Wydział krajowy obowiązany będzie zaraz po wybudowaniu i urządzeniu za poprzedniemi wiadomieniami objąć we własną administrację na koszt krajowy, względnie nakłonić do tego Wydział powiatowy.

2. Szpital ma nosić po wsze czasy nazwę: „Szpital powszechny imienia Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej“ (matki fundatora).

3. Podpisanemu względnie każdorazowemu właścicielowi dóbr Dzików zapewnia Wydział krajowy 6 łóżek w tymże szpitalu do dyspozycyi — bezpłatnie dla chorych do leczenia szpitalnego się kwalifikujących.

Poseł hr. Tarnowski oświadcza dalej gotowość, że zaraz po otrzymaniu ze strony Wydziału krajowego tych warunków zapewnienia, postara się o jak najspieszniejsze przedłożenie odnośnych planów i kosztorysów celem zatwierdzenia tak, żeby już w roku bieżącym można przystąpić do spisania i podpisania potrzebnej umowy, w roku przyszłym zaś do rozpoczęcia budowy.

Prosi wreszcie p. hr. Tarnowski, aby Sejm w bieżącej sesyi uchwałą swą uznał potrzebę powstania szpitala powszechnego w Tarnobrzegu i polecił Wydziałowi krajowemu, aby z p. hr. Tarnowskim przeprowadził pertraktacye w sprawie powyżej omówionej.

W dyskusyi nad tą petycją komisya sanitarna wyraziła jednogłośnie `szczerze uznanie dla ofiarności p. hr. Tarnowskiego dla sprawy publicznej nacechowanej prawdziwie obywatelską filantropią, w dyskusyi zaś nad zastrzeżeniami, pod jakimi p. hr. Tarnowski piękny swój zamiar w czyn wprowadzić zamierza, podniesionemi

zostały uwagi, które niniejsze sprawozdanie dla użytku Wysokiego Sejmu, względnie Wydziału krajowego zanotować uważa za rzecz stosowną, i tak:

1. Co do zastrzeżenia pierwszego, uważała komisya sanitarna takowe jako równoznaczne z życzeniem, aby Wysoki Sejm uchwałą swoją uznał potrzebę powstania szpitala powszechnego w Tarnobrzegu. Pod tym względem objawioną została jednozgodna opinia komisji sanitarnej, że szpital powszechny w Tarnobrzegu jest potrzebnym. Ludność tego wielkiego szmatu ziemi nie może korzystać z daleko odległych Zakładów szpitalnych w Tarnowie i Rzeszowie, a przecież, ponosząc ciężary na cele szpitalnictwa, ma prawo z takowego korzystać. Jednak, zdaniem większości członków komisji, szpital na 30 łóżek byłby Zakładem o nieproporcjonalnie do innych szpitali powszechnych drogiej administracji z tej przyczyny, że stosunkowo dość wielkie koszta na małą ilość dni leczenia rozkładaćby się musiało, i większość członków komisji jest zdania, że należałoby w Tarnobrzegu założyć szpital przynajmniej na łóżek czterdzieści. W tej mierze musi przecież sprawozdanie zaznaczyć, że precedensem zakładania szpitali powszechnych o mniejszej niż 40 ilości łóżek, jest budujący się już szpital w Krośnie. Nie obowiązuje się także p. hr. Tarnowski ponosić kosztów ewentualnego rozszerzenia szpitala, jak tego ustawa o szpitalach wymaga, nie obowiązuje się także utrzymywania i leczenia chorych w szpitalu przez pierwsze półrocze własnym kosztem, co jest ustawowym warunkiem, aby szpital prawo powszechności otrzymał i tym wymogom ustawy musiałyby albo fundator sam zadość uczynić, albo też takową powiat Tarnobrzegi na siebie przyjąć.

2) Co do zastrzeżenia drugiego, to komisya sanitarna wyraża zapatrywanie, że nie zachodzi żadna przeszkoda, aby się pietyzmowi fundatora dla swej matki stało zadość i aby szpital nosił nazwę: „Szpital powszechny imienia Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej“.

3) Natomiast co do zastrzeżenia trzeciego: „aby w szpitalu powszechnym każdorazowy dziedzic dóbr Dzikowa miał sześć łóżek do dyspozycji“, to zdaniem komisji żądaniu temu Wydział krajowy, względnie Sejm zadość uczynić nie może.

Już sam charakter powszechności zakładu wyklucza możebność, aby strony prywatne jako takie posiadały ustawą zagwarantowane prawo dysponowania, jak w tym przypadku, piątą częścią tego zakładu. Przez przyznanie takiego prawa wprowadziłoby się w administrację szpitala jeden czynnik więcej, czynnik interesowany, coby na prawidłowy, spokojny sposób załatwiania spraw administracyjnych niekorzystnie wpływać mogło. Także ze względu na interesa finansowe nie może przyjąć na siebie kraj obowiązku leczenia bezpłatnego osób, za które pracodawcy koszta leczenia ponosić są ustawą zobowiązani. Przez przyjęcie w mowie będącego zastrzeżenia naraziłoby się kraj na wielkie wydatki, gdyż, gdyby dziedzic Dzikowa (nie mówi się o dzisiejszym) z nabytego tym sposobem prawa w całej pełni chciał korzystać, mogłaby zajść ewentualność, że kraj rocznie około dwa tysiące dni leczenia z powyższego tytułu opłacaćby musiał.

Komisya sanitarna nie może się wreszcie powstrzymać od zaznaczenia, że szlachetna ta fundacya wyręcza niejako w spełnianiu obowiązku powiat Tarnobrzegi, a może także gminę Tarnobrzeg, które, według dotychczasowej praktyki, a po części i w myśl ustawy taką fundacyę, gdy zachodzi potrzeba, uczynićby powinny, nie jest więc rzeczą może właściwą, aby fundator za dobrodziejstwo powiatowi wyświadczone, domagał się rekompensaty ze strony kraju całego i możeby było rzeczą odpowiednią przez odniesienie się do rady powiatowej w Tarnobrzegu znaleźć w tej mierze punkt wyjścia.

Oceniając szlachetność przedsięwzięcia i wielką ofiarność, komisya sanitarna jest zdania wobec ustnie wyrażonej przez p. hr. Tarnowskiego gotowości do pewnych ustępstw z zastrzeżeń wzmiankowanych, że przecież Wydziałowi krajowemu w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Tarnobrzegu, i p. hr. Tarnowskim uda się usunąć przeszkody, które stoją w drodze powstaniu tak potrzebnego zakładu i dlatego komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uważając potrzebę powstania w Tarnobrzegu szpitala powszechnego, odstępuje się petycję Zdzisława hr. Tarnowskiego Wydziałowi krajowemu, by po porozumieniu się z fundatorem i Wydziałem powiatowym w Tarnobrzegu na najbliższej sesji sejmowi przedstawił wnioski.

Przewodniczący komisji:

Jordan.

Sprawozdawca:

Jakliński.

